

Beleid en beheer Verkeersborden, Wegwijzers en informatieborden gemeente Lingewaard 2026

Het college van Burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard heeft op 6 januari 2026 het Beleid en beheer Verkeersborden, Wegwijzers en informatieborden gemeente Lingewaard 2026 vastgesteld.

Tegelijkertijd is de Nota "Duidelijk op weg in de gemeente Lingewaard!!" uit 2011 ingetrokken.

Beleidsregels voor toepassing en beheer verkeersborden, wegwijzers en informatieborden gemeente Lingewaard 2026

Hoofdstuk 1 Algemeen

Samenvatting

In 2011 is de nota "Duidelijk op weg in de gemeente Lingewaard!!" over lokale bewegwijzering (toeristisch en utilitair) vastgesteld. Vanaf dat moment zijn er diverse ontwikkelingen geweest die invloed hebben op bewegwijzering. Vooral de technologische ontwikkelingen zijn snel gegaan en de beschikbaarheid van navigatieapparatuur maakt dat we op een andere manier ons reisdoel zoeken en er naar toe navigeren.

Dat heeft er in de openbare ruimte al voor gezorgd dat de ooit zo vertrouwde plattegrondkasten, aan de rand van de woonkernen, zijn verdwenen. Maar ook de grote hoeveelheid wegwijzers in de kernen verandert omdat de navigatie in de auto of de mobiele telefoon met navigatie-apps een groot deel van deze taak heeft overgenomen.

Het doel van dit plan is om te komen tot een logische, herkenbare en doeltreffende objectbewegwijzering met daarbij een verdere reductie van het aantal borden zodat het straatbeeld rustiger, overzichtelijker en daarmee verkeersveiliger wordt. Dat betekent tevens een besparing op de kosten voor onderhoud en vervanging.

Dit plan gaat naast lokale bewegwijzering ook over verkeers- en straatnaamborden en andere informatieborden die we in de gemeente Lingewaard kennen.

We stellen in dit plan de criteria voor plaatsing van borden en wegwijzers vast, wie en wanneer wegwijzers of informatieborden plaatst en ze onderhoudt of vervangt. We toetsen daarbij aan de actuele wet- en regelgeving.

Dit zal betekenen dat we overbodige, dubbele of verouderde borden gaan verwijderen en de plaatsing van essentiële borden optimaliseren.

Inleiding

Verkeersborden, wegwijzers en informatieborden zijn belangrijke onderdelen van de openbare ruimte. Ze dragen bij aan de veiligheid, toegankelijkheid en leefbaarheid van de gemeente. In dit plan gaan we in op de noodzaak van een goed onderhouden en strategisch geplaatst netwerk van verkeersborden, wegwijzers en informatieborden. Daarbij proberen we ook de overdaad te beperken waardoor het overzichtelijker wordt.

Dit plan gaat over alle verkeersborden, wegwijzers en andere informatiedragers in de openbare ruimte. Daarbij stellen we randvoorwaarden waar borden aan moeten voldoen en tevens een afwegingskader om te bepalen of een bord of wegwijzer (nog) gewenst is. Ook beschrijven we de procedure die we volgen om tot plaatsing van een bord te komen. Afhankelijk van de functie van het bord kan het noodzakelijk zijn om een vergunning aan te vragen om gebruik te mogen maken van grond in de openbare ruimte.

Dit plan combineert de uitgangspunten uit nota over lokale bewegwijzering (toeristisch en utilitair) uit 2011 en het Beleidsplan Verkeersvoorzieningen 2015-2020 die nog steeds onverkort van toepassing zijn. Het plan vervangt de nota "Duidelijk op weg in de gemeente Lingewaard!!" uit 2011.

We kiezen voor logische, herkenbare en doeltreffende objectbewegwijzering en een verdere reductie van het aantal borden. Dat is in lijn met de doelstelling om het aantal borden terug te dringen zoals is omschreven in het beleidsplan Verkeersvoorzieningen. Ter indicatie; op peildatum juli 2025 kennen we

onder meer 8.900 verkeersborden, ca. 2.600 straatnaamborden, ca. 300 (fiets)wegwijzers en 330 lokale of toeristische wegwijzers.

Hoofdstuk 2 Belang van borden en wegwijzers

Waarom zijn verkeersborden belangrijk?

Met het plaatsen van verkeersborden hebben we een tweetal hoofddoelen: verkeersveiligheid en verkeersregulatie. Bij verkeersveiligheid willen we:

- Waarschuwen voor gevaren (scherpe bochten, oversteekplaatsen);
- Reguleren van gedrag (snelheidslimieten, voorrang);
- Beschermen van kwetsbare groepen (schoolzones, fietsers).

Bij verkeersregulatie willen we:

- Chaos en conflicten op de weg voorkomen;
- Helpen bij het handhaven van verkeersregels;
- Het aantal verkeersongevallen en opstoppen verminderen.

Naast verkeersborden worden er regelmatig informerende borden geplaatst. Soms om te attenderen op een gewijzigde situatie, maar vaak overbodig omdat verkeersborden of wegmarkering al aanwezig zijn.

In dit soort gevallen dragen borden dus niet bij aan de verkeersveiligheid maar leiden juist af. Het aantal borden moet daarom tot een noodzakelijk minimum beperkt blijven. In bijlage 4 voorbeelden van overvloedige borden in onze gemeente die niet bijdragen aan de doelen uit dit plan.

Waarom zijn wegwijzers belangrijk?

Wegwijzers helpen ter plaatse onbekende weggebruikers te navigeren via een gewenste route naar het gewenste adres. Het vereenvoudigt de bereikbaarheid van adressen en kan ook het toerisme en de lokale economie versterken.

Het bewegwijzeringsysteem zorgt voor een goede oriëntatie en geleiding en voorkomt daarmee onzeker weggedrag. Van groot belang voor de effectiviteit van de bewegwijzering zijn uniformiteit en continuïteit in uitvoering en systematiek.

De algemene uitgangspunten voor alle wegwijzers zijn opgenomen in bijlage 1.

Voordelen voor navigatie en bereikbaarheid:

- Het helpt inwoners en bezoekers om snel hun bestemming te vinden;
- Het vermindert zoekverkeer en onnodige kilometers;
- Het ondersteunt hulpdiensten bij snelle interventies.

Voordelen voor toerisme en lokale economie

- Het wijst de weg naar toeristische trekpleisters, winkels en horeca;
- Het verkeer gaat via de gewenste route naar bedrijventerreinen;
- Het versterkt de identiteit van de gemeente door historische of culturele plaatsen te noemen;
- Het bevordert lokale bestedingen van bezoekers.

We kennen in Lingewaard vijf soorten wegwijzers:

- utilitair (algemeen nut zoals stads-/dorpcentrum, woonwijk, bedrijventerrein);
- toeristisch (cultuur/dagrecreatief, toerisme/verblijfrecreatie);
- lokaal (sportaccommodaties, dorpshuizen);
- fietswijzers (fietsroutes, knooppunten);
- wandelwijzers (wandelnets, knooppunten, lange afstandspaden);

Utilitaire wegwijzers zijn er zowel voor auto- als voor fietsverkeer.

Waarom zijn informatieborden belangrijk?

Onder informatieborden vallen:

- a. analoge en digitale reis- en informatiesystemen (DRIS) bij bushalteplaatsen;
- b. toeristische informatieborden;
- c. plaatselijke informatiepanelen soms in combinatie met routepijlen (vaak vanuit Historische Kring);
- d. (digitale) reclamedisplays;
- e. wegwijzers op bedrijventerreinen;
- f. buurtpreventie/whatsapp (vanuit buurt/inwonersinitiatief).

Deze informatieborden geven alleen informatie die op het punt waar het bord staat belangrijk is. De hoeveelheid informatie is dermate groot dat stilstaan soms noodzakelijk is om de tekst te kunnen lezen. Bij de plaatsing van dit soort borden wordt daar dan ook rekening mee gehouden.

De informatieborden onder a. en b. worden door de gemeente geplaatst en onderhouden. Dat geldt niet voor de informatieborden onder c. tot en met e. Dat zijn borden die door derden zijn aangevraagd en waarvoor een vergunning wordt verleend op basis van artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke Verordening.

Bordjes over buurtpreventie worden via werkplannen door wijkplatforms ingediend.

Hoofdstuk 3 Juridisch kader

Wat zijn de (wettelijke) kaders

Bij het plaatsen, beheren en onderhouden van verkeerstekens en wegwijzers houden we rekening met de geldende wet- en regelgeving. Bij wetgeving is duidelijk dat hier niet van afgeweken mag worden. Bij richtlijnen is dit minder duidelijk maar afwijkingen zullen goed gemotiveerd moeten worden. Uit jurisprudentie blijkt dat vooral de richtlijnen van het CROW een belangrijk toetsinstrument vormen, waar rechters bij geschillen aan zullen vasthouden.

Wettelijk kader:

- Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens (RVV 1990).
Bevat alle verkeersregels en verkeerstekens die in Nederland gelden, zoals regels over snelheid, voorrang, richtingaanwijzers en de betekenis van verkeersborden.
- Besluit Administratieve Bepalingen voor het Wegverkeer (BABW 1990).
Gaaf over de technische eigenschappen van de borden. De uitwerking staat in de Uitvoeringsvoorschriften BABW (2023). Voor alle soorten borden bevat het de afmetingen bij de geldende snelheidslimieten naast of een bord binnen of buiten de bebouwde kom staat.
- Burgerlijk Wetboek.
Bevat onder meer bepalingen over de aansprakelijkheid als gevolg van een onrechtmatige daad. Er geldt de zogenoemde omgekeerde bewijslast. Als de wegbeheerder aansprakelijk wordt gesteld voor schade die iemand lijdt als gevolg van een gebrek aan de weg, dan moet de wegbeheerder aantonen dat hij regelmatig inspecties en onderhoud uitvoerde.
- Wegenverkeerswet (WVW 1994) en Wijzigingswet Wegenverkeerswet (ontwerpen voor bewegwijzering 2015).
Hierin staan de regels met betrekking tot de veiligheid op de weg, het beschermen van weggebruikers, het in stand houden van de weg en de bruikbaarheid van de weg. In de Wijzigingswet is de rol van de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) beschreven.
- Wegenwet (WW 1930).
Beschrijft onder meer wat wegen zijn, wat onder de definitie van een weg valt en wie er verantwoordelijk is voor onderhoud.
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Lingewaard.
Bevat plaatselijke regels met betrekking tot de openbare ruimte.
- Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Lingewaard 2020.
Regelt de naamgeving en nummering van straten en objecten in de gemeente Lingewaard. De nadere regels naamgeving, nummering en compensatie gemeente Lingewaard 2025 bevatten de uitvoeringsvoorschriften.

Bijlage 2 bevat een overzicht van de regelgeving op het gebied van verkeerstekens en wegwijzers.

Hoofdstuk 4 Beleid en toetsing borden en bewegwijzering

In dit hoofdstuk geven we per soort bord aan welke criteria we gebruiken om te bepalen of plaatsing van een bord noodzakelijk is om onze doelen te bereiken.

Wat willen we bereiken

Met verkeersborden, wegwijzers en informatieborden willen we de volgende doelen bereiken:

- Verhogen van de verkeersveiligheid voor alle weggebruikers;
- Reguleren van de doorstroming van het verkeer;
- Verwijzen naar voorzieningen en locaties;
- Ondersteunen van duurzame mobiliteit (fiets, OV, wandelen);
- Bevorderen van het toerisme en de economische activiteiten in Lingewaard.

Dit betekent ook dat we bewust kiezen voor logische, herkenbare en doeltreffende objectbewegwijzering en een verdere reductie van het aantal borden. Dat is in lijn met de gemeentelijke missie omtrent het terugdringen van borden zoals omschreven in het beleidsplan Verkeersvoorzieningen.

Verkeersborden

De doelen voor verkeersborden willen we bereiken door een minimale hoeveelheid verkeersborden te plaatsen. Uitgangspunt is dat we de infrastructuur dusdanig inrichten dat verkeersborden overbodig zijn.

Wanneer het niet anders kan of wettelijk noodzakelijk is, plaatsen we verkeersborden.

Voordat we een verkeersbord plaatsen of verwijderen nemen we een verkeersbesluit. (tabel 1)

Hoofdstuk bijlage 1 bij RVV 1990	Categorie	Verkeersbesluit vereist		Toelichting
		Ja	Nee	
A	Snelheidsbeperkingen	X		
B	Vorrangsborden	X		
C	Geslotenverklaringen	X	C22	
D	Rijrichtingen	X		
E	Parkeren en stilstaan	X	E4, E9, E12, E13	
F	Overige geboden en verboden	X		
G	Verkeersregels	X		
H	Komborden		X	Procedure volgens de Wegenverkeerswet 1994
J	Waarschuwborden		X	
K	Bewegwijzering		X	
L	informatieborden	L3	X	

tabel 1: procedure artikel 12 BABW

Het kan noodzakelijk zijn om tijdelijke RVV-borden te plaatsen in verband met wegwerkzaamheden, evenementen of omleidingen. Omleidingsborden zijn geel van kleur en verwijderen we zo snel als dit kan. Om weggebruikers te attenderen op een gewijzigde verkeerssituatie, bijvoorbeeld na een herinrichting, plaatsen we soms gedurende een korte (gewennings)periode een geel bord om hierop te wijzen. (tabel 2)

Soort bord	Plaatsing	Einde plaatsing en tijdsduur
RVV-borden uit hoofdstuk A t/m G	Na verkeersbesluit	Na verkeersbesluit, permanent of tijdelijk (wegwerkzaamheden)
RVV-borden uit hoofdstuk J, K, L	Conform CROW publicatie 207	Na wijziging verkeerssituatie, permanent
Komborden	Procedure Wegenverkeerswet 1994	Na besluit tot wijziging komgrens, permanent
Tijdelijk (wegwerk/evenement)	Conform CROW publicatie 96b en diens opvolgers. Soms met verkeersbesluit (§ 8 BABW).	Direct na einde werkzaamheden/ evenement verwijderen
Wijziging verkeerssituatie	Vanaf moment gewijzigde situatie	Na maximaal 3 maanden verwijderen

tabel 2: procedure en tijdsduur geplaatste borden

Straatnaamborden

De gemeente is bij wet verplicht om openbare wegen van straatnamen te voorzien. Daarbij volgen we de bepalingen zoals genoemd in de Verordening naamgeving en nummering (adressen) gemeente Lingewaard 2020 en de Nadere regels omtrent naamgeving, nummering en compensatie gemeente Lingewaard 2025.

We plaatsen de borden op die plaatsen waar dit belangrijk is om het verkeer naar het juiste adres te geleiden en vooral zoekverkeer te voorkomen. Bij voorkeur bevestigen we straatnaamborden aan lichtmasten of aan reeds aanwezige buis-/flespalen.

foto 1: bevestiging aan lichtmast

foto 2: bevestiging op paal

Het toekennen van straatnaamborden en huisnummers gaat conform de Verordening naamgeving en nummering (adressen). Na het besluit om de straatnaam toe te kennen zal tot plaatsing van de straatnaamborden worden overgegaan.

Soort bord	Plaatsing	Aantallen en plaats
Straatnaambord	Na B&W-besluit tot vaststelling van straatnaam door gemeente	Conform artikel 5 van NEN 1772
Straatnaambord met toevoeging huisnummers	Alleen als woningen niet direct zichtbaar zijn vanaf de doorgaande straat	Conform artikel 4.5 van NEN 1772
Huisnummerborden	Aanbrengplicht voor rechthebbende van het object	Conform artikel 6.3 van NEN 1772
Huisnummerborden	Gemeente plaatst extra borden als het huisnummer niet leesbaar is vanaf de openbare weg voor de weggebruiker	Conform artikel 6.1 van NEN 1772

tabel 3: procedure plaatsing straatnaamborden

Utilitaire wegwijzers

Utilitaire wegwijzers worden ook wel ANWB-wegwijzers genoemd, nu vooral zichtbaar als palen met een witte achtergrond en een gedraaide blauwe band met voor autoverkeer blauwe wegwijzers en rode wegwijzers voor fietsers. Het zijn informatieve verkeersborden, bedoeld voor verkeersgeleiding naar doelen van algemeen belang.

Foto's 3: utilitaire wegwijzer

Foto 4 : utilitaire fietswegwijzer

Om de samenhang in functionaliteit, uniformiteit en continuïteit van de 'utilitaire bewegwijzering' op de Nederlandse wegen te garanderen, gelden er landelijke regels. Op 1 januari 2015 is de 'Wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 in verband met de ontwerpen voor bewegwijzering' in werking getreden. Daarin is vastgelegd dat de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) de wettelijke, landelijke regietaak en bijbehorende bevoegdheid heeft om te voorzien in de planvorming en het databeheer van alle auto- en fietsbewegwijzering in Nederland. Dat betekent ook dat elke publiekrechtelijke wegbeheerder de wettelijke verplichting heeft om door de NBd een bewegwijzeringsplan te laten opstellen als men een aanpassing of uitbreiding van de bewegwijzering wenst. Autobewegwijzering en fietsbewegwijzering (alle borden van RVV-categorie K met uitzondering van bord K14) is aangemerkt als 'wettelijke bewegwijzering' en voetgangersbewegwijzering wordt aangemerkt als 'niet-wettelijke bewegwijzering'.

Als er in Lingewaard wijzigingen noodzakelijk zijn in de utilitaire bewegwijzering laten we de NBd hier een plan voor maken. Op de plaats waar de utilitaire bewegwijzering eindigt kunnen lokale wegwijzers of wegwijzers op bedrijventerreinen een vervolg zijn. Voorbeeld: utilitair gaat vanaf autosnelweg tot toegang centrumgebied, centrumgebied zelf wordt lokaal bewegwijzerd.

	Aanvraag	Uitvoering	Kosten
Uitbreiding utilitaire wegwijzers	NBd stelt een plan op na een adviesvraag van de gemeente	Uitvoering van het door NBd opgestelde plan door de gemeente	Voor rekening van gemeente. Doorbelasten naar het project
Wijziging utilitaire wegwijzers	NBd stelt een plan op na een adviesvraag van de gemeente	Aanpassing wegwijzers conform het door NBd opgestelde plan door de gemeente	Voor rekening van gemeente. Doorbelasten naar het project

tabel 4: procedure utilitaire wegwijzers

Toeristische wegwijzers

Om te voorkomen dat toeristische bedrijven zelf borden plaatsen en er een onoverzichtelijke wildgroei aan bebording ontstaat, is er toeristische bewegwijzering. Deze wegwijzers zijn herkenbaar aan de bruine kleur met de witte tekst en de zwarte pictogrammen. Na 2011 is samen met het Regionaal Bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) voor heel Lingewaard een eenduidig, veilig systeem bedacht en geplaatst dat voldoet aan de CROW richtlijn 262 Toeristische bewegwijzering. Ook is toen de toeristische bewegwijzering specifiek voor fietsers verbeterd. De bestaande rood-witte utilitaire fietswegwijzers (NBd) zijn uitgebreid met extra richtingwijzers.

Foto 5: toeristische wegwijzer

Foto 6: toeristische (fiets)wegwijzer

Er zijn twee categorieën toeristische doelen:

- A. **Cultuur/dagrecreatief**
 Een voor cultuur of dagrecreatie ontwikkelde accommodatie die een (omvangrijk) publiek aantrekt vanwege een bijzonder aanbod van één of meerdere voorzieningen. Hieronder vallen in het algemeen o.a. culturele instellingen als musea, kloosters en monumenten.
- B. **Toerisme/Verblijfsrecreatie**
 Instellingen of bedrijven die, al dan niet commercieel, een recreatief vakantieverblijf aanbieden. Voorbeelden hiervan zijn campings en hotels.

Objecten komen alleen in aanmerking voor bruin/witte doelverwijzing als deze (gedeeltelijk) toegankelijk zijn voor toeristen, recreanten en passanten én voldoen aan de volgende criteria:

Categorie A.

1. Het object is jaarlijks gedurende een vaste periode van minimaal 6 maanden voor het publiek geopend én;
2. Het object beschikt over een duidelijk waarneembaar begrensd gebied met slechts één hoofdingang én;
3. Het object trekt gemiddeld minimaal 20 bezoekers per dag.

Uitzondering:

Culturele of dagrecreatieve objecten die voor de regio een unieke betekenis hebben en niet aan deze criteria voldoen.

Categorie B.

Alle objecten genoemd in onderstaande tabel 5 komen in aanmerking voor bewegwijzering. Niet alle objecten zijn in de gemeente aanwezig maar de criteria gelden ook voor eventuele toekomstig te realiseren objecten in de gemeente.

Soort object	Categorie
Groepsaccommodatie	• Groepsaccommodatie (voor groepen > 15 personen) • Kampeerboerderijen • Hotel • Conferentieoord
Horecavoorziening	• Hotel-restaurant • Partycentrum/ zalencentrum (zaal > 100 personen)

Verblijfsrecreatie	• Camping • Minicamping/ kamperen bij de boer
Toeristische objecten	• Museum • Kasteel

tabel 5: toeristische bewegwijzering in Lingewaard categorie 2

De criteria zijn in een stroomschema opgenomen, zodat in één oogopslag duidelijk wordt of een object voor doelverwijzing in aanmerking komt. Het schema is bijgevoegd als bijlage 3.

Horeca

Horecabedrijven zijn die bedrijven die onder de branchecodering horeca van de Kamer van Koophandel vallen en waarvan het verstrekken van eten en drinken en eventueel plaats bieden voor overnachting de enige consumptiegerichtte activiteiten zijn. Wanneer het een horecabedrijf met verblijfsaccommodatie (hotel) en/of congresaccommodatie betreft, gelden de criteria voor verblijfsrecreatie-objecten. Andere horecagelegenheden worden niet bewegwijzerd, zoals eetgelegenheden en cafés.

	Aanvraag	Uitvoering	Kosten
Verzoek om toeristische wegwijzers	Toetsing van aanvragen en plannen volgens het stroomschema in bijlage 3	Uitwerken van een uitvoeringsplan conform de (CROW) eisen	Voor rekening van gemeente.

tabel 6: procedure toeristische wegwijzers

Lokale wegwijzers

De bestaande objectwegwijzers in de gemeente Lingewaard zijn uitsluitend ondersteunend bedoeld voor vreemd auto-, vracht- of fietsverkeer dat incidenteel onze gemeente bezoekt. Eigen inwoners en regelmatige bezoekers kunnen hun weg vrijwel moeiteloos vinden. Daarvoor zijn de wegwijzers overbodig.

De geselecteerde objecten worden via blauw-witte borden met zwarte tekst en pictogram bewegwijzerd vanaf de lokale gebiedsontsluitingswegen.

Foto 7: lokale wegwijzers

Bij sportvoorzieningen worden sportparken en sportvelden bewegwijzerd. Op de parken zelf kunnen de afzonderlijke verenigingen/accommodaties buiten het gemeentelijk systeem om voor wegwijzers zorgen.

Voor sportaccommodaties en -terreinen die door toeristen en/of recreanten gebruikt kunnen worden en commercieel uitgebaat worden (bijvoorbeeld een zwembad), zijn de criteria van toepassing die gelden voor dagrecreatieve objecten, genoemd onder toeristische wegwijzers. Als het object voornamelijk een recreatieve functie heeft, dan worden de wegwijzers bruine borden. Doelverwijzing van andere sportaccommodaties gebeurt met blauwe borden met een wit veld en zwarte tekst en pictogrammen.

Afzonderlijke (sport)verenigingen komen niet in aanmerking voor bewegwijzering. De doelgroep van deze verenigingen bestaat grotendeels uit inwoners uit de gemeente en trekken relatief weinig incidentele bezoekers. Voor (competitie)wedstrijden of bijeenkomsten kunnen de bezoekers thuis, via (website van) de vereniging/stichting of door navigatie informatie vergaren over de locatie en te rijden route.

Overige objecten die wel in aanmerking kunnen komen voor bewegwijzering zijn, voor zover ze niet in NBD of andere systemen zijn opgenomen:

Soort object	Categorie 1	Categorie 2
Lokale voorziening	- Begraafplaats/crematorium - Uitvaartcentrum - Fietsenstalling - Parkeergarage of -terrein (capaciteit > 50 voertuigen) - Veerdienst (<i>uitgezonderd het voetveer Doornenburg-Millingen aan de Rijn, dit valt onder de toeristische bewegwijzering</i>)	- Gemeentehuis - Multi Functionele Accommodatie (MFA) - Dorpshuis
Sportvoorziening	- Sporthal - Sportpark - Zwembad (overdekt en openlucht)	- Ruiterroute (startpunt) - Wandelroute (startpunt)

tabel 7: lokale wegwijzers in Lingewaard, categorie 1 eerder dan categorie 2

	Aanvraag	Uitvoering	Kosten
Verzoek om lokale wegwijzers	Toetsing van aanvragen en plannen volgens het stroomschema in bijlage 3	Opstellen uitvoeringsplan door gemeente. Gemeente voert plan uit.	Voor rekening van gemeente.

tabel 8: procedure lokale wegwijzers

Overig bedrijfsleven

Bedrijventerreinen en stads-/dorpscentra worden bewegwijzerd via plannen vanuit de NBd. Bij de toegang tot bedrijventerreinen stopt de utilitaire bewegwijzering (volgens NBD-plan). Vanaf dat moment zijn bedrijven zelf verantwoordelijk voor de vindbaarheid van hun bedrijf op het bedrijventerrein. Daartoe kunnen zij contact opnemen met Revis Bewegwijzering uit Veghel. Dit bedrijf heeft een vergunning voor het plaatsen van bedrijfswegwijzers op bedrijventerreinen in Lingewaard. (De gemeente is verantwoordelijk voor de vergunningverlening op basis van artikel 2:10 APV Lingewaard voor wegwijzers/straatmeubilair op het bedrijventerrein in openbare grond). Deze bewegwijzering sluit aan qua kleurstelling aan bij de vereisten voor lokale bewegwijzering (blauw-witte borden).

Foto 8: (utilitair) bedrijventerrein

foto 9: wegwijzer bedrijventerrein

In het stads-/dorpscentrum is afzonderlijk verwijzen niet noodzakelijk wegens de kleinschalige oppervlakte van het gebied. Bedrijven anders dan toeristische bedrijven (zoals afzonderlijke bedrijven, onderwinstellingen en maatschappelijke instellingen) worden niet bewegwijzerd.

	Plaatsbepaling	Uitvoering	Kosten
Aanvraag	Buiten bedrijventerrein	Alleen als met utilitaire wegwijzer door NBd wordt ingestemd.	Voor rekening van gemeente.
	Op bedrijventerrein	Ondernemer kan een contract afsluiten met het <u>externe bedrijf</u> dat de bewegwijzering regelt voor het gehele bedrijventerrein	Voor rekening van de ondernemer.
	Stads-/dorpscentrum	Geen bewegwijzering mogelijk	n.v.t.

tabel 9: procedure bedrijfswegwijzers

Fiets wegwijzers

De utilitaire fietsroutes worden bewegwijzerd met de welbekende rood-witte wegwijzers volgens het plan van de NBd. Voor verwijzing naar objecten kunnen fietsers gebruik maken van de toeristische- en objectwegwijzers. Sommige bestaande rood-witte utilitaire fietswegwijzers (NBd) zijn uitgebreid met extra richtingwijzers naar toeristische objecten.

Daarnaast zijn er diverse mogelijkheden voor fietsers om recreatieve fietsroutes te volgen. Dit is samengevat in onderstaande tabel.

	Rondrijroutes voor fietsers	Landelijke fietsroutes (LF-routes)	Knooppuntnetwerken voor fietsers
Kenmerken	- Rondgaande, hoofdzakelijk lokale/regionale routes. - Komen voor in allerlei soorten en maten, van zeer kort tot lange themaroutes. Er zijn duizenden beschreven routes verspreid over het land. Hiervan zijn er meer dan 400 (bijna 15.000 km) bewegwijzerd (in een richting). - Daarnaast zijn er acht bewegwijzerde lange fietsrondritten (bijna 3.000 km).	- Landelijk netwerk van doorgaande routes: maakt grote rondes mogelijk. - Hoofdroutestructuur voor recreatieve fietser, hoge kwaliteitsnorm. 6.500 km, landelijk gespreid, waarvan ruim 4.500 km bewegwijzerd in twee richtingen.	- Fijnmazig regionaal netwerk, maakt oneindig veel rondes in regio mogelijk. - Relatief nieuw. Aanbod breidt zich snel uit.
Gebruik	Minder flexibel bruikbaar: hele route volgen is nodig om weer bij vertrekpunt terug te komen.	- Flexibel bruikbaar: tocht is naar eigen inzicht samen te stellen. - Geschikt voor dagtochten en meerdaagse tochten.	Flexibel bruikbaar: (regionale) tocht is naar eigen inzicht samen te stellen.

	• Geschikt voor dagtochten (alleen lange fietsronden zijn ook geschikt voor meerdaagse tochten)		• Geschikt voor toertochten.
Verantwoordelijke organisatie	• Gemeente, regio of provincie. Ook particulier initiatief.	• Fietsplatform (voert rijksbeleid uit; coördineert projecten).	• Gemeente, regio of provincie. Ook particulier initiatief.
Voorbeeld	Fietsroute Liemers en 't Gelders Eiland	LF-3 Maasroute	Fietsnetwerk Regio Arnhem Nijmegen

tabel 10: Overzicht soorten toeristische fietsroutes (Richtlijn bewegwijzering 2014, CROW-publicatie 322)

Foto 10: fietsroute

Foto 11: fietsroute

Foto 12: fietsnetwerk

Foto 13: routepaal

	Aanvraag	Kosten
Uitbreiding of aanpassing van fietswegwijzers	De gemeente Lingewaard kiest er voor om aan te sluiten bij de samen met regiogemeenten en het Regionaal Bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (RBT VAN) ontwikkelde routes. Er is geen zelfstandige uitbreiding van deze routes.	Voor rekening van gemeente.

tabel 11: procedure fietswegwijzers

Afspraken over de plaatsing, onderhoud en vervanging van alle soorten fietswegwijzers liggen vast in contracten. Dat geldt ook voor de kosten voor onderhoud.

Wandel wegwijzers

Er is geen aparte verwijzing voor wandelaars naar objecten in onze gemeente. Gelet op plaatselijke bekendheid en het ingeburgerde gebruik van mobiele navigatie op telefoons is hiervoor ook geen noodzaak. Denk bij navigatie aan applicaties als Google Maps of Komoot. De gemeente zal daarom geen wandelwegwijzers in centra aanbrengen en tegelijk een overdaad aan borden voorkomen. Wandelaars kunnen ter oriëntatie ook de utilitaire/toeristische wegwijzers voor fietsers gebruiken.

Voor langere (rond)wandelingen zijn er mogelijkheden om wandelroutes te plannen via Wandelnet. Wandelnet is de officiële beheerder van Lange-Afstand-Wandelpaden en Streekpaden in Nederland. De meer dan 12.000 kilometer aan wandelroutes onderhouden en beschermen zij samen met vrijwilligers door heel Nederland.

De routes zijn herkenbaar aan kleine bruine palen met daarop richtingpijlen en nummers. Het werkt op een vergelijkbare manier als de fietsknooppuntenroute en routes zijn via internet te plannen.

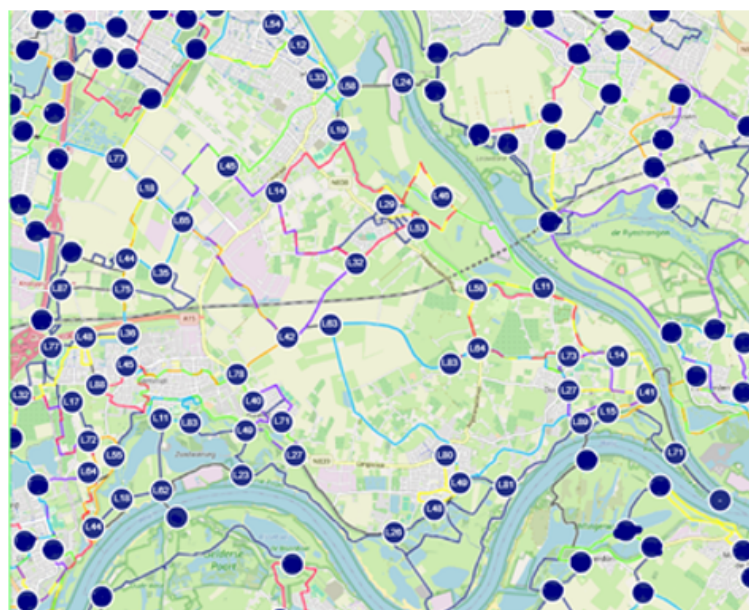

Foto 14: regionaal wandelnetwerk Arnhem Nijmegen

Foto 15: routepaal

	Aanvraag	Kosten
Uitbreiding of aanpassing van wandelwegwijzers	Alleen wegwijzers van of via het Wandelnetwerk kunnen worden geplaatst. Contractuele vastlegging. Er is geen zelfstandige uitbreiding van deze routes.	Alle kosten voor rekening van de gemeente.
Wandelroutes (bijv. Klompenpaden)	Via Park Lingezegen of Landschapsbeheer Gelderland.	Geen kosten voor gemeente.

tabel 12: procedure wandelwegwijzers

Digitaal Reisinformatie Systeem

Naast de standaard haltepaal met gedrukte haltetijden is ter ondersteuning van busreizigers bij 35 bushaltes in Lingewaard een digitaal reisinformatiesysteem (DRIS) geplaatst. Actuele prognoses over vertrektijden van het openbaar vervoer worden getoond. De Provincie Gelderland is eigenaar van de DRIS-displays en realiseert, onderhoudt en beheert ze. Alle kosten, uitgezonderd energiekosten, komen ten laste van de provincie. Hiervoor is een contract afgesloten met de provincie Gelderland. Omdat de provincie verantwoordelijk is voor het openbaar vervoer in het concessiegebied zullen aanpassingen aan dit systeem altijd in overleg met de provincie gebeuren.

Foto 16: DRIS-display

Digitale reclame displays

Om toeristische trekpleisters in Lingewaard meer zichtbaar te maken, (sport-)evenementen aan te kunnen kondigen en reclame te kunnen maken op vaste, structurele locaties in Lingewaard zijn er 10 digitale displays geplaatst in 2021. Daarmee kan ook de 'illegale' reclame in de openbare ruimte beter worden aangepakt.

Plaatselijke en regionale bedrijven hebben volop mogelijkheden om reclame te maken op deze displays en tegelijk kunnen gemeentelijke onderwerpen worden aangekondigd.

Voor de plaatsing en exploitatie van de displays is een contract afgesloten met de firma BordBusters uit Huissen. Aanvragen voor publicatie op de displays worden rechtstreeks bij dit bedrijf gedaan zonder tussenkomst van de gemeente.

Foto 17: digitale reclame displays

	Digitale displays	Kosten
Commerciële reclame in de openbare ruimte	Aanvragen worden door gemeente afgewezen. Aanvragers worden gewezen op de mogelijkheden via de digitale displays.	Voor rekening aanvrager
Gemeentelijke aankondigingen/oproepen	Diverse gemeentelijke communicatie via de digitale displays (soorten liggen contractueel vast)	Kosteloos voor gemeente

tabel 13: procedure digitale reclame displays

Buurtpreventie/WhatsApp-borden

Via een WhatsApp BuurtPreventiegroep (WABP) delen verschillende bewoners opvallende zaken uit hun buurt met elkaar. Samen houden ze een oogje in het zeil en bellen bij verdachte situaties de politie. In het straatbeeld is dit vaak te herkennen aan de bekende bordjes zoals op foto 18.

Foto 18: Buurtpreventie

Aanvraag buurtpreventieborden	Kosten leveren, aanbrengen en vervangen
Aanvragen komen bij de gemeente binnen als een initiatief via een werkplan door het wijkplatform. Goedkeuring noodzakelijk van gemeentelijk team Veiligheid, Toezicht en Handhaving.	Voor rekening van het wijkplatform.

tabel 14: procedure buurtpreventieborden

Informatiepanelen (historie)

Op diverse plaatsen in de openbare ruimte staan grote informatiepanelen die een toelichting geven op een ter plaatse aanwezig gebouw of het gebied. Deze informatiepanelen worden niet door de gemeente geplaatst of onderhouden maar door derden.

Foto 19: informatiepaneel

Aanvraag informatiepanelen	Kosten leveren, aanbrengen en vervangen
Aanvragen worden getoetst aan artikel 2:10 van de APV. In de vergunning, voor bepaalde tijd, worden voorwaarden opgenomen over de instandhouding van deze informatiepanelen. Afhankelijk van de omvang kan het noodzakelijk zijn dat de aanvrager ook een omgevingsvergunning nodig heeft.	Voor rekening van de aanvrager.

tabel 15: procedure informatiepanelen

Hoofdstuk 5 Beheertaken gemeente

De beheertaken van de gemeente verschillen per soort bord. In de onderstaande tabel is deze taak per soort bord omschreven. In het overzicht zijn ook de gemeentelijke kosten per soort bord benoemd.

Soort bord	Omvang beheertaak	Kosten
Verkeersborden	Verantwoordelijk voor plaatsing, beheer, onderhoud en vervanging.	Alle kosten zijn voor de gemeente.
Straatnaamborden	Verantwoordelijk voor plaatsing, beheer, onderhoud en vervanging.	Alle kosten zijn voor de gemeente.
Utilitaire wegwijzers	Verantwoordelijk voor plaatsing, beheer, onderhoud en vervanging.	Alle kosten zijn voor de gemeente.
Toeristische wegwijzers	Verantwoordelijk voor plaatsing, beheer, onderhoud en vervanging.	Alle kosten zijn voor de gemeente.

Lokale wegwijzers	Verantwoordelijk voor zowel plaatsing, beheer, onderhoud als vervanging van de wegwijzers.	Alle kosten zijn voor de gemeente.
Overig bedrijfsleven	Verplichtingen van de externe partij liggen vast in een vergunning.	Er zijn geen kosten voor de gemeente tenzij er via een NBd-plan wijziging/uitbreiding van de bewegwijzering plaatsvindt.
Fiets wegwijzers	Het beheer en onderhoud en vervanging van wegwijzers is in een contract opgenomen. Het contract wordt afgesloten met het RBT VAN. Zij verzorgen het onderhoud van zowel de LF-routes als het fietsknooppuntennetwerk.	De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding volgens het contract aan RBT VAN.
Wandel wegwijzers	De gemeente Lingewaard heeft samen met regiogemeenten en het Regionaal Bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) liefst 1.365 kilometer aan wandelroutes ontwikkeld. Het beheer en onderhoud en vervanging van wegwijzers is in een contract met Wandelnet opgenomen.	Alle kosten voor rekening van de gemeente.
Digitaal Reisinformatie Systeem	Een inspanningsverplichting voor het melden van storingen en schade van het display.	Gemeente vergoedt de kosten voor het stroomverbruik en het bijbehorende vastrecht van de DRIS-displays.
Digitale reclame displays	De gemeente heeft contractueel het recht om kosteloos gemeentelijke mededelingen, veiligheidswaarschuwingen (zoals anti-inbraak of Amber Alert), noodsituaties, wegwerkzaamheden, publiekscampagnes of culturele of kunstzinnige evenementen aan te kondigen.	Gemeente ontvangt een jaarlijkse financiële vergoeding voor alle displays.
Buurtpreventie/WhatsApp-borden	Begeleiden werkplannen van wijkplatforms.	Alle kosten voor leveren, aanbrengen en vervangen van de bordjes komen voor rekening van het wijkplatform.
Informatiepanelen (historie)	Vastleggen van de afspraken in een vergunning of overeenkomst.	Er zijn geen kosten voor de gemeente voor onderhoud of vervanging.

tabel 16: beheertaken

Hoofdstuk 6 Beperking van het aantal borden en wegwijzers en palen

Uniforme, goed onderhouden, verkeersborden en wegwijzers dragen bij aan de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. Ook hier is echter sprake van “overdaad schaadt”.

Verkeersborden en wegwijzers

Voor verkeersborden hanteren we het uitgangspunt dat de infrastructuur dusdanig moet zijn ingericht dat verkeersborden overbodig zijn.

Daarbij breiden we binnen de bebouwde kom het aantal 30 km/h-gebieden voor erftoegangswegen type II uit. Buiten de bebouwde kom doen we dat voor alle erftoegangswegen zodat die 60 km/h-gebieden worden. Dit allemaal conform het Wegencategoriseringsplan en addendum 2023.

Binnen deze gebieden zijn de wegen gelijkwaardig waardoor er veel (voorrangs)borden kunnen verdwijnen.

Aan de hand van beschikbare data over de aanwezige wegwijzers en borden zal bekeken worden in hoeverre borden verwijderd kunnen worden. Bijlage 4 bevat een eerste indruk van overbodige borden en wegwijzers.

Er zijn al selectiecriteria geformuleerd waaraan objecten moeten voldoen om in aanmerking te komen voor (toeristische) wegwijzers. In bijlage 3 zijn deze criteria opgenomen in een stroomschema.

De vermindering de ongeveer 12.500 verkeersborden en wegwijzers levert een reductie op voor onderhouds- en vervangingskosten. Tegelijk voorkomen we onoverzichtelijke of gevaarlijke situaties. We doen daarbij geen concessies aan de verkeersveiligheid, doorstroming of bereikbaarheid.

Informatieborden

Voor informatieborden kunnen vergunningen worden verleend op basis van artikel 2:10 APV. Helaas moeten we constateren dat in het verleden geplaatste borden vaak niet of slecht worden onderhouden. Daarmee doen ze afbreuk aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarom zal één van de voorwaarden in een vergunning zijn dat er jaarlijks gecontroleerd moet worden door de vergunninghouder. Bij achterstallig onderhoud dient dit te worden hersteld op straffe van het verwijderen van het bord door de vergunninghouder.

Bij aanvragen zal altijd worden gekeken of er geen overdaad aan borden ontstaat. Met elk geplaatst object moet immers ook rekening worden gehouden met onderhoud aan gazon of trottoir. Vaak werken deze objecten kostenverhogend. De openbare ruimte is bedoeld om in te verblijven en is geen permanente tentoonstellingsruimte.

Digitale kaarten en apps

Waar in "vroegere tijden" het gemeengoed was om in het straatbeeld bijna automatisch wegwijzers te plaatsen, is dat nu een beetje achterhaald. Plattegrondkasten zijn al verdwenen en ook het aantal verwijzingen in kernen is al minder. Niet in de laatste plaats is dit een consequentie van de digitale kaarten die tegenwoordig in apps te gebruiken zijn. Daarbij is er de mogelijkheid om met positiebepaling ook exact de plaats en route te bepalen.

De gemeente Lingewaard zal daarom kritisch de ontwikkelingen op dit vlak blijven volgen en wegwijzers enkel nog plaatsen voor auto- en fietsverkeer. Voor wandelaars is de digitale kaart inmiddels zo ingeburgerd dat deze groep geen aparte wegwijzers meer nodig heeft.

Hoofdstuk 7 Duurzaamheid

Algemeen

Op dit moment zijn nagenoeg alle borden die in dit plan worden beschreven gemaakt van aluminium of staal. Dit wordt in een vorm gesneden en gestanst en vervolgens voorzien van een kunststof folie met een reflecterende tekening en of tekst.

Aluminium wordt uit het erts bauxiet gewonnen. Eerst via een oplossing in natronloog waarna het geheel wordt verhit zodat aluminiumoxide overblijft. Dit aluminiumoxide wordt via verschillende bewerkingen (elektrolyse en elektrische stroom) gescheiden tot er zuiver aluminium overblijft. Dat wordt gegoten tot staven of platen.

Al met al een proces dat aardmineralen uitput, heel veel energie kost, veel CO2 uitstoot en dus niet erg duurzaam is. Reden genoeg om te kijken naar betere alternatieven voor (verkeers)borden.

Buyer Group Verkeersborden en bewegwijzering

Er is een samenwerking van opdrachtgevers die een gedeelde marktvisie op het verduurzamen van een product of dienst ontwikkelen en deze via een inkoopstrategie implementeren in hun inkooppraktijk. Deze marktvisie en inkoopstrategie is getoetst bij marktpartijen en kent een breed draagvlak. Dit stimuleert de markt om duurzame oplossingen te ontwikkelen die passen bij een concrete, breed gedragen ambitie.

Voor verkeersborden en bewegwijzering bestaat de groep uit vertegenwoordigers van:

- Rijkswaterstaat;
- Gemeente Wageningen;
- Gemeente Zaanstad;
- Nationale Bewegwijzeringsdienst;
- Provincie Gelderland.

Zij hebben met ondersteuning van Rijkswaterstaat en PIANOo een marktvisie, inkoopstrategie en een aantal aanbevelingen geschreven om te komen tot verduurzaming van verkeersborden en wegwijzers.

Aanbevelingen Buyer Group

Om te werken aan verduurzaming van (verkeers)borden wordt het volgen van vier stappen aanbevolen:

Stap 1.	<i>Versoberen van het aantal borden langs de weg.</i>
Versoberen betekent borden weghalen die geen of onvoldoende nut hebben of zelfs het straatbeeld onnodig onoverzichtelijk maken voor de weggebruiker.
Stap 2.	<i>Hergebruik van bestaande borden.</i>
Dit kan wanneer ze vrijkomen bij vervanging of op een bepaalde plek overbodig zijn geworden. Als het nodig is, worden ze hersteld en voorzien van een nieuw beeldvlak. Zijn de borden niet meer te herstellen? Dan gaan ze naar recyclingbedrijven.
Stap 3.	<i>Aanschaf van gerecyclede en biobased borden.</i>
Biobased borden zijn gemaakt op basis van natuurlijke, vezelachtige stoffen. Zowel de biobased borden als de borden die zijn gemaakt van gerecyclede aluminium en staal, beschikken over de keurmerken voor goed en veilig wegverkeer*.

Stap 4.

Aanschaf van 'conventionele' borden in uitzonderingsgevallen als bovenstaande opties niet realistisch zijn.
De aanschaf van nieuwe borden, volgt pas als versobering of hergebruik niet tot de mogelijkheden behoort. Bijvoorbeeld omdat de bestaande voorraad onvoldoende is.

*De Buyer Group heeft (nog) geen voorkeur voor biobased of gerecycled. Er zijn al goede, duurzame oplossingen op de markt, die in ontwikkeling blijft. Bijvoorbeeld BioPanel, een plaatmateriaal op basis van hennep en een thermoplastisch biopolymeer dat zorgt voor de hardheid van het bord. Wanneer het plaatmateriaal is afgeschreven, wordt het omgesmolten en verwerkt tot nieuwe panelen.

Zie ook: <https://www.pianoo.nl/sites/default/files/media/documents/2024-04/marktvisie-buyer-group-verkeersborden-en-bewegwijzering-april2024.pdf>

Op weg naar een circulair Lingewaard

De gemeente heeft zichzelf ten doel gesteld om 100% circulair te werken in 2050. Voor werkzaamheden in de grond-, weg- en waterbouw is het tussendoel om in 2030 voor 50% circulair te zijn. Dit is opgenomen in het Programma Klimaat, Energie en Circulariteit 2025 - 2030.

Daarom zullen we de stappen volgen uit de aanbevelingen van de Buyer group. De belangrijkste stap is de eerste waarin we het totale aantal borden gaan verminderen zoals omschreven in hoofdstuk 6. Bij de aanschaf van nieuwe borden zullen we innovaties, die zich bij stap 3 ontwikkelen, volgen. Bij de aanbestedingen van verkeers- en straatnaamborden, wegwijzers en toebehoren nemen we waar mogelijk extra voorwaarden op zoals bijvoorbeeld het uitvragen van een MKI (milieukostenindicator) score. Te denken valt ook aan het uitdagen van inschrijvers om voor de levering van deze producten zo weinig mogelijk primaire grondstoffen te gebruiken.

Hoofdstuk 8 In werking treden van de beleidsregels

Deze beleidsregels treden één dag na publicatie op het Elektronisch Gemeenteblad van de gemeente Lingewaard in werking onder gelijktijdige intrekking van de Nota "Duidelijk op weg in de gemeente Lingewaard!!" uit 2011.

Vastgesteld in de vergadering van 6 januari 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

*de secretaris,
drs. I.P. van der Valk*

*de burgemeester,
C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld*

Bijlage 1 Basis voor elke vorm van bewegwijzering

De uitgangspunten voor alle wegwijzers staan in onderstaande tabel 1.

Uitgangspunten systeem	Uitleg/argumentatie
Algemeen	
Bewegwijzering dient het verkeer. Het is niet bedoeld als uiting van reclame.	De roep om verbetering van bewegwijzering komt vaak voort uit een behoefte op toeristisch of economisch gebied. Bewegwijzering is een verkeersondersteunende maatregel en daarom houden we vast aan de CROW richtlijn 322. Wegwijzers zijn niet bedoeld om de economische activiteiten of bekendheid van een streek of individuele ondernemer te bevorderen. Reclame is hiervoor het meest geschikt. Zie hiervoor digitale reclaimedisplays
Het aantal wegwijzers dient te worden verminderd.	Moderne navigatie- en communicatiemiddelen en mediavoorzieningen helpen bezoekers van bijvoorbeeld een attractie thuis al te bepalen welke route ze moeten kiezen. Voor fietsers zijn er ook navigatiemiddelen en routeplanners die onderweg te gebruiken zijn. Hierdoor hebben de wegwijzers in de afgelopen jaar fors ingeboet aan hun bijdrage aan het oorspronkelijke doel: onbekende weggebruikers helpen navigeren naar het gewenste adres. De huidige grote hoeveelheid wegwijzers zorgt meer voor onoverzichtelijke situaties in het verkeer en doet daarmee afbreuk aan de verkeersveiligheid. Minder verwijsborden betekenen ook minder kosten voor onderhoud en vervanging.
Van buiten naar binnen bewegwijzeren	De doelgroep voor wie de wegwijzers zijn, komt over het algemeen via de provinciale wegen de gemeente en kernen binnen. Het is daarom van belang de verwijzing naar objecten en terreinen te laten plaatsvinden vanaf de invalswegen.
Wegwijzers naar objecten die niet aan een gebiedsontsluitingsweg liggen, plaatsen we uitsluitend vanaf het punt waarop een verblijfsgebied, natuurgebied of buitengebied wordt ingereken. Er wordt dus alleen op beslispunten bewegwijzerd.	
Objecten aan gebiedsontsluitingswegen worden in principe niet bewegwijzerd.	Van de gebiedsontsluitingswegen maken over het algemeen de meeste bezoekers gebruik. De bezoeker heeft voldoende zicht op de objecten langs de gebiedsontsluitingswegen.
De vormgeving van de objectwegwijzers dient uniform te zijn.	We sluiten aan bij de landelijke vormgeving en kleurstelling conform de CROW richtlijn bewegwijzering 2014 en de beginselen van uniformiteit en continuïteit. Verschillende kleuren en borden maken de verkeerssituatie onduidelijker en doen daarmee afbreuk aan de verkeersveiligheid.
De informatie dient duidelijk leesbaar te zijn.	Onduidelijke borden zorgen voor een onoverzichtelijke situatie in het verkeer en doen afbreuk aan de verkeersveiligheid. We kiezen het lettertype en hoogte conform de CROW richtlijn.
Objectverwijzing is op auto's en fietsers gericht. Deze verwijsborden moeten op plekken staan waar ze voor beide groepen te zien zijn.	Wandelaars kunnen gebruik maken van de toeristische informatieborden.
Vanaf wegen buiten de bebouwde kom wordt, uitzondering daargelaten, niet verwezen naar objecten die binnen de bebouwde kom zijn gelegen.	Vanwege de concentratie van bestemmingen binnen de kom zou daarvoor een groot aantal verwijzingen nodig zijn, wat zou leiden tot onoverzichtelijke situaties. (algemene CROW-richtlijn 322)
Om in aanmerking te komen voor een objectverwijzing is inschrijving bij de Kamer van Koophandel noodzakelijk.	Het is wettelijk verplicht dat bedrijven, stichtingen en verenigingen zich inschrijven bij Kamer van Koophandel.

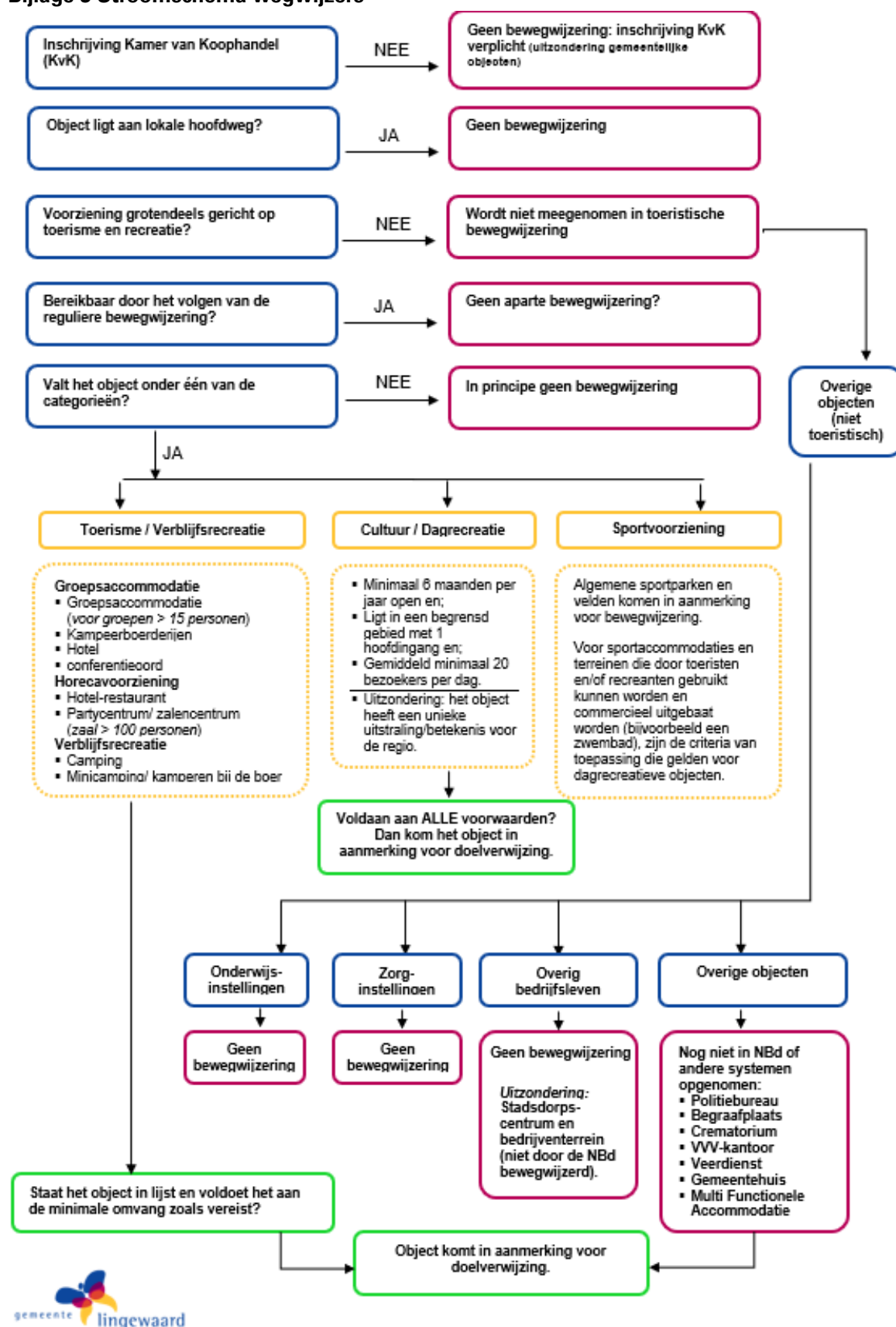
Tabel 17: Uitgangspunten object bewegwijzering

Bijlage 2 Regelgeving

Naast de wetten zoals genoemd in hoofdstuk 3 zijn er ook richtlijnen voor het toepassen van verkeersborden en wegwijzers. Hieronder een opsomming van de belangrijkste richtlijnen.

- CROW publicatie 188 "Richtlijn beheer en onderhoud verkeerstekens"
Deze publicatie geeft praktische aanwijzingen en hulpmiddelen voor het systematisch beheer van de vaste verkeerstekens. De basis hiervoor is het regelmatig inventariseren en inspecteren van de verkeerstekens.
- CROW publicatie 262 "Richtlijn Toeristische bewegwijzering"
- CROW publicatie 322 "Richtlijn bewegwijzering"
Deze publicatie geeft aan waar bewegwijzering aan moet voldoen en hoe deze het beste geplaatst kan worden. Een goed uitgevoerde bewegwijzering draagt bij aan een veilige en soepele afwikkeling van het verkeer.
- CROW publicatie 207 "Richtlijn bebakening en markering van wegen"
In deze publicatie staat omschreven waaraan de bebakening en markering moet voldoen.
- Bebakening
betreft alle verkeerstekens langs de wegen ter geleiding van het verkeer. Markeringen zijn alle op het wegdek aangebrachte verkeerstekens zoals belijningen en pijlmarkeringen.
- NEN 1772 Straatnaam- en huisnummerborden
Deze norm geeft de functionele eisen ten aanzien van straatnaam- en huisnummerborden zoals afmetingen, uitvoering, constructie etc.
- NEN 12899-1 Vast opgestelde, verticale verkeerstekens – Deel 1: Verkeersborden
Deze NEN-norm specificeert de eisen voor de samenstelling van verkeersborden, met inbegrip van de draagconstructies
- CROW publicatie 323 "Kwaliteitscatalogus openbare ruimte"
- NEN 3381:2020 Verkeerstekens - Algemene eisen voor borden
- CROW publicatie 49 "leidraad sanering verkeerstekens"
- CROW publicatie 134 "richtlijnen parkeerbebording"

Bijlage 3 Stroomschema wegwijzers

Bijlage 4 Overbodige borden

Verantwoording foto's

Alle foto's in dit document zijn afkomstig van de jaarlijkse 360° panoramabeelden uit StreetSmart van Cyclomedia.co